

יום שני, 13 ביולי 2020

לכבוד:
משרד התרבות, מועצת הקולנוע

הנדון: טיוטת תיקון למבחנים לחלוקת כספי תמיכות של משרד התרבות והספורט למוסדות ציבור בתחום הקולנוע

איגוד העורכים – איגוד מקצועות הפוסט בישראל (ע"ר) המייצג את תעשיית הפוסט-פרודקשן, האנימציה וההדמיה בישראל מתכבד להגיש את התיקונים שלו לטיוטת מבחני החלוקה שבנדון.

הקדמה:

מטרת מועצת הקולנוע כפי שהוגדרה בסעיף 2 לחוק הקולנוע, תשנ"ט – 1999 (להלן: "החוק") היא כדלהלן:

2". המועצה תפעל לשם עידוד הקולנוע הישראלי והתמיכה בו, תוך הבטחת חופש היצירה ומתן ביטוי למגוון התרבותי של החברה בישראל, להשקפות השונות הרווחות בה ולערכיה".

לפיכך העקרונות המנחים אותנו במסמך זה הם מחד, אותם עקרונות שמקדמים ומגשימים את מטרות המועצה כאמור בסעיף 2 לחוק, ומאידך העקרונות החלים לדעתנו, על מוסדות בתחום הקולנוע בהיותם שליחי הציבור, ולכן חייבים להיות נאמנים לו. ואלו הם:

1. ביטול כפילויות ותהליכים כפולים הגוזלים זמן וכסף;
2. שקיפות ואחידות הדיווח לפי המלצות הסדנא לידע ציבורי;
3. הגינות, יושרה ושיקולים ענייניים;
4. סבירות, צדק ושוויון הזדמנויות;
5. קידום מצוינות ומקצועיות;
6. קידום היצירה ולא היוצרים;

הערות כלליות:

1. **ראשית נבקש שכעת וכן בעתיד טיוטות מבחני תמיכה יפורסמו עם התיקונים כשהם מסומנים, כמקובל כאשר משנים מסמך משפטי, ועל מנת שנוכל להשוות לנוסח הקודם.** אנו שומרים על זכותנו לתקן את תגובתנו בהתאם למסמך המתוקן שיוצג מחדש.
2. **כללי שקיפות ודיווחים באקסל -** לכל אורך המסמך תוכלו לראות את כללי השקיפות והדיווח, ואנו בדה, שיש להחיל את אותם כללים על כל הדיווחים של כל מוסדות

התרבות בתחום הקולנוע בהתאם להמלצות רשות התקשוב¹ והסדנא לידע ציבורי²
המצורפים למסמך זה כנספחים "א" ו-"ב" בהתאמה.

3. **סנקציות על דיווחים שקריים -** אנו צופים על בסיס ידיעה אישית, שאנשים רבים משאירים את כתובתם במשרד הפנים בפריפריה כדי לקבל הטבות מס שונות, יוצרים יעידו שהם מהפריפריה בעוד הדבר אינו נכון. כך קרה בקרן התומכת בסרטים בירושלים אשר יוצרים הגישו לה קבלות מזויפות של עסקים ירושלמים בעוד הפעילות נעשתה בתל אביב.

לכן מומלץ לקבוע סנקציה על היוצרים, ההפקה והמוסד התומך על דיווחים שקריים ולקבוע מנגנון לאכיפה.

4. **חשיבות ההיבט הטכנולוגי ועידודו -** אנו ממליצים לתגמל בניקוד נוסף מוסדות תרבות המשקיעים בסרטים או משתמשים באמצעי הקרנה שעומדים בחזית הטכנולוגית הבינלאומית כמו HDR10, HDR10+, Hybrid Log-Gamma (HLG)⁴, Dolby Vision⁵.

נשמח להציג למועצה ולמשרד את החידושים הטכנולוגיים החשובים בתחום שראוי כי מדינת ישראל תאמץ.

כמו כן אנו ממליצים לקבוע עדכון של הסעיף הרלוונטי אחת לחמש שנים או לפי התקדמות טכנולוגית מהותית, לפי המוקדם מביניהם.

5. **סנקציות בגין הפרת אנונימיות -** אנו ממליצים לקבוע כי מנכ"ל מוסד, עובדי המוסד והלקטורים נושאים באחריות אישית בגין דליפות הפוגעות באנונימיות ובגין אי דיווח מידי על דליפות כאלה.

6. איסור תמיכה של מוסדות תרבות בתחום הקולנוע ביוזמות אשר מדירות קהלים או מתמקדות בקהלים אקסקלוסיביים. לדוגמה קרן גשר תמכה בשנים האחרונות בסדנאות המיועדות לבוגרי בי"ס סם שפיגל או יוצרים אשר חברים באיגוד הבמאות והבמאים. אנו רואים בכך פגיעה מהותית בשוויון, ואין זה ראוי שכסף ציבורי יועבר לקהלים מבודלים, שלא מסיבות של העדפה מתקנת בלבד (נשים, מיעוטים, פריפריה וכו').

7. יש לאמץ את המלצת חוות הדעת של ד"ר מאיר אמיר ומיקי גור למשרד התרבות¹ (להלן: "חוות הדעת") **המצ"ב כנספח "ג" למסמך זה** גם בתחום הקולנוע, ולקבוע איסור מוחלט על שכר חריג למנהלים מעבר למה שקבעה המועצה בהתאם להמלצות ועדת ניצני. תנאי קדם לקבלת תמיכת המועצה יהיה העדר שכר חריג למנהלים.

אנו ממליצים זאת עבור כל מבחני התמיכה של המשרד, כולל איגודים בשימת לב למוסדות ואיגודים שמגדירים את המנכ"ל שלהם בשם שקרי כזה או אחר כמו רכז פעילות וכדומה. למעשה, אם למוסד או איגוד אין מנכ"ל, יש להתייחס למקבל השכר הגבוה ביותר כמנכ"ל.

8. מאחר ומוסדות תרבות יכולים לקום חדשות לבקרים, ובכך לדלל את עוגת התקציב, שבעיקר יופנה להוצאות הנהלה וכלליות, אנו ממליצים גם כאן לאמץ את חוות הדעת הנ"ל. משמע לצרף מוסדות תרבות חדשים למעגל התמיכות אך רק כאשר מובטחת תוספת תקציבית, ולא ע"י צירופם לתחרות על התקציב הנתון והכנסת מוסדות וותיקים

¹ <https://bit.ly/2AVGvVP> הנחיות ראש רשות התקשוב הממשלתי במשרד ראש הממשלה – ביצוע הנגשת מאגרי מידע לציבור 1.2.2018

² <https://bit.ly/2WjblPo> סטנדרטים למידע פתוח לרשויות ציבוריות יוני 2019, הסדנא לידע ציבורי

³ <https://bit.ly/3286VyX> What is HDR10+? Everything you need to know about the new HDR format

⁴ <https://bit.ly/3epi9Bw> ? What is HLG HDR, and do you need it in your new TV

⁵ <https://bit.ly/2Wa8M2p> What is Dolby Vision? The dynamic HDR format fully explained

⁶ <https://bit.ly/301NP12> "ניתוח כלכלי של המבצעים לחלוקת כספי התמיכות בתיאטרון של משרד התרבות והספורט" ינואר 2020 עמ' 5 סעיף ז.

לגירעונות.

9. קידום היצירה ולא היוצרים – זהו עקרון שעליו מתבסס חוק זכות יוצרים, התשנ"ט-2004, ולכן גם תפקיד חוק הקולנוע הוא להפיק יצירות אודיו-ויזואליות ולמקסם את הפצתן. יש להתמקד בכך, ולוותר על קידום היוצרים עצמם. היוצרים עצמם ממילא מקודמים ע"י האיגודים המקצועיים תחת תמיכת משרד התרבות ולכן צריך לוותר כאן על כפל התמיכה שגורם לבזבוז כספים, ומסיט את התקציב ממטרות החוק.

ולהלן התיקונים הספציפיים, שנדרשים לדעתנו על מנת להגשים את תכלית התמיכה:

***ונחזור ונדגיש שתיקונים אלו כפופים להשוואת המסמכים לפני ואחרי התיקונים שמשרד התרבות מציע.

1. בסעיף 5. (11)

במקום:

"(11) המוסד פועל לקראת שנת התמיכה ובמהלכה, ככל האפשר, להרחבת היקף התמיכה בו פי מעבר לתמיכה הציבורית, לרבות הכנסה עצמית, תרומות, תמיכת גופים מקומיים, קרנות וכיוצא באלה;".

ייכתב (התוספות מודגשות):

(11) המוסד **מרחיב את היקף התמיכה בו פי לפחות 1.5** מעבר לתמיכה הציבורית, לרבות הכנסה עצמית, תרומות, תמיכת גופים מקומיים, קרנות וכיוצא באלה;

הרציונל:

מוסד ציבור הוא האמצעי להמיר כספי ציבור למימוש המטרות לשמן הוא מוקם.

לדעתנו יש לחייב את המוסדות הציבוריים הללו למינוף כל שקל ציבורי שמקבלים כתמיכה לשניים, שלושה ואף ארבעה שקלים. זוהי מהות קיומם, אחרת הם נותרים מנגנון ביורוקרטי שעלות העסקת העובדים בו והתקורות הגבוהות אינם מצדיקים את קיומו או פועלו.

מבדיקה שערכנו⁷ עלה, שבשנים 2017 ו-2018 לפחות - 14 מיליון שקלים (!) מתקציב קרנות הקולנוע הופנה להנהלה וכלליות ואחרים, שאינם תמיכה בהפקות סרטים.

מצ"ב דו"ח אקסל המתאר את המצב בשנים אלו כנספח "ד" למסמך זה.

מדובר באובדן של תמיכה **בלפחות שבעה (!) סרטי קולנוע** עלילתיים בשנה שלא נעשו, או **עשרות סרטים דוקומנטריים** שלא ראו אור או עשרות רבות של סרטים קצרים וסרטי סטודנטים.

לפיכך לדעתנו יש לקבוע תנאי סף, שמחייב כל מוסד להוכיח כי הוא מרחיב את היקף התמיכה בו בצורה משמעותית, מעבר לתמיכה הציבורית. הדבר כבר הוכח כאפשרי שכן הקרן החדשה לקולנוע ולטלוויזיה הצליחה בשנים 2017-2018 להוסיף לתקציבה כ-2.5-3.5 מיליון שקלים נוספים מתרומות ותמיכות.

עמדתו של איגוד העורכים היא שבהינתן מנגנון שקוף, אנונימי, והגון, אין צורך ביותר מקרן קולנוע אחת לכל המדינה ויש לשאוף לצמצום מספר קרנות הקולנוע ו/או לאמץ את המלצת חוות הדעת גם בתחום הקולנוע: "לצורך תיאטרונים (מוסדות תרבות בתחום הקולנוע במקרה הזה) חדשים למעגל התמיכות אך רק כאשר מובטחת תוספת תקציבית ולא ע"י צירופם לתחרות על התקציב הנתון והכנסת התיאטרונים הוותיקים לגירעונות"⁸.

⁷ <https://bit.ly/3gUsAP7> תקציב קרנות הקולנוע 2017, 2018

⁸ <https://bit.ly/301NPI2> "ניתוח כלכלי של המבחנים לחלוקת כספי התמיכות בתיאטרון של משרד התרבות והספורט" ינואר 2020 עמ' 6 סעיף י"ג.

2. סעיף 5. (12) (א) (3)

בסיפא של הסעיף יתווספו המלים: "ופרטי יצירת קשר עימם", כך שהנוסח יהיה:

"(3) פירוט מטרות המוסד, חברי הוועד המנהל, המנהל הכללי והמנהל האמנותי, בציון השנה שבה החלו לכהן במוסד בתפקיד האמור, ופרטי יצירת קשר עימם;"

הרציונל:

פעמים רבות אנשים מעוניינים להתלונן על גורמים בארגון כזה או אחר אך מוצאים שאין להם למי. חיוני שחלק מהשאיפה לשקיפות, וכחלק ממנהל תקין של מוסד ציבורי, יינתנו לכל הפחות פרטי דוא"ל של כל בעלי התפקידים הקבועים במוסד.

3. סעיפים 12. (5) (א) (4) ו- (5)

בסוף כל סעיף יתווסף:

"בקובץ אקסל".

הרציונל:

קובץ אקסל מאפשר איסוף יעיל ואפקטיבי של מידע שאמור להיות נגיש לציבור כבכל מוסד ציבורי, כך שיאפשר לערוך השוואות ובדיקות בידי גורמים הבודקים את אמיתות הנתונים ובוחנים מגמות לאורך שנים. הנגשת המידע בפורמט אחיד לפי ההנחיות שציברפנו⁹ תגרום ליעילות מראש ובדיעבד, לצמצום הבירוקרטיה ולהגדלת אמון הציבור במוסדות אלו. כמו כן יהיה בכך כדי להוריד את העומס מהמחלקה לחופש המידע במשרד התרבות.

4. סעיף 5. (12) (ב) (3) -

במקום:

"יוצר קולנוע מוביל" לעניין תחום תמיכה א' – במאי או תסריטאי שמתקיימים לגבי סרט שיצר ב-7 השנים שקדמו לשנת התמיכה, כל תנאים האלה:

- (1) הוקרן בבתי קולנוע בארץ ונמכרו 100,000 כרטיסים לצפייה בו לפחות;
- (2) השתתף בתחרות רשמית בפסטיבל קולנוע בין-לאומי המנוי בסעיף 7(1)(ג)(3)(א)(2); "

יכתב (התוספות מודגשות):

"יוצר קולנוע מוביל" לעניין תחום תמיכה א' – במאי או תסריטאי שמתקיימים לגבי סרט שיצר ב-7 השנים שקדמו לשנת התמיכה, **שניים** מתנאים האלה:

- (1) הוקרן בבתי קולנוע בארץ ונמכרו 100,000 כרטיסים לצפייה בו לפחות;
- (2) השתתף בתחרות רשמית בפסטיבל קולנוע בין-לאומי המנוי בסעיף 7(1)(ג)(3)(א)(2);
- (3) **זכה בפרס מקצועי עבור סרט/הפקה/בימוי/תסריט/צילום/עריכה בטקס של פסטיבל קולנוע או של איגוד מקצועי בארץ או בעולם.**

⁹ <https://bit.ly/2AVGvVP> הנחיות ראש רשות התקשוב הממשלתי במשרד ראש הממשלה – ביצוע הנגשת מאגרי מידע לציבור 1.2.2018

¹⁰ <https://bit.ly/2WjbLpo> סטנדרטים למידע פתוח לרשויות ציבוריות יוני 2019, הסדנא לידע ציבורי

הרציונל:

יש להתחשב ולהכיר גם בפרסים מקצועיים בתחומים אלה של היצירה כבעלי ערך ומעידים על איכות היצירה ולכן איכות היוצר.

5. האמור לעיל יחול גם בסרטים דוקומנטריים - תחום תמיכה ג'.

6. בסעיף 5. (12)(ב) יימחק סעיף קטן (5) וזהו לשונו:

"(5) הגורם המוסמך במוסד המחליט על רשימת התסריטים שיקבלו סיוע, לאור המלצות הלקטורים;"

הרציונל למחיקתו:

מנגנון הלקטורה הוא המנגנון המקצועי בקרנות, והוא הוקם על מנת להדגיש את הבחירה המקצועית ונקיית הכפיים של המוסדות. מנגנון זה נועד למנוע הטיות, נפוטיזם, שיקולים לא רלוונטיים ועוד רעות חולות. כל גורם נוסף שייכנס למעגל ההחלטות יערער את אמון הציבור ובכך את המוסדות עצמם.

יש לקבוע כי המלצות הלקטורים הן שקובעות ולא יותר מכך, אחרת מנגנון הלקטורה, שמבוסס על מקצועיות גרידא ירוקן מתוכן.

7. בסעיף 5. (12)(ב)(9)

יתווסף לסיפא של הסעיף המשפט המודגש, כך שנוסחו יהיה כדלקמן (התוספות מודגשות):

(9) זכותו של יוצר להגיש למוסד 3 פעמים בקשה לסיוע לגבי אותו סרט, ובמקרה כזה תידון כל בקשה על ידי צוות לקטורים אחר; **אך עבור ההגשה השלישית יגבה סכום בין 550 ל- 1,000 שקלים, לשיקול המוסד;**

הרציונל:

אנו מאמינים שבהינתן מנגנון הוגן של לקטורה ואנונימיות, פרויקט שנדחה פעמיים כנראה אינו טוב מספיק, לכן הגשה שלישית צריכה להיעשות תחת כיסוי עלויות ההגשה הנוספת, מה שיהווה גם סנן טבעי.

8. סעיף 5. (12)(ד) -

יתווסף לסיפא של הסעיף המשפט המודגש להלן, כך שנוסחו יהיה כדלקמן:

(ד) המוסד הגיש, במצורף לבקשתו לתמיכה לפי מבחנים אלה, תצהיר חתום בידי המנהל הכללי של המוסד, המפרט את אלה: מספר הבקשות שהוגשו למוסד בשנה החולפת, בחלוקה לפי סוגות הסרטים; מספר הבקשות מתוכן שנדחו, בחלוקה לפי סוגות הסרטים, וכן אופן עמידתו של המוסד בהוראות הנוהל לבחינת בקשות ולעבודת הלקטורים, לרבות בעניינים המפורטים בפסקת משנה (ב); **יוגש גם בפורמט אקסל ופורסם באתר המוסד עד שלושה חודשים מתום השנה הקלנדרית;**

הרציונל:

שוב מטעמי שקיפות כפי שהסברנו קודם

9. סעיף 5. (12)(ה)

כנ"ל, גם בסעיף זה יתווסף:
יוגש גם בפורמט אקסל

10. סעיף 5. (12)(ו) -

יתווסף לסיפא של ס"ק (2) (התוספות מודגשות):

"(ו) מוסד יאפשר ליוצר שבקשתו לסיוע נדחתה לאחר שלושה סבבים כאמור בפסקת משנה (ב)(9), להגיש השגה; ההשגה תוגש בתוך חודשיים לאחר שנמסרה ליוצר ההחלטה שהתקבלה בעניינו בסבב השלישי; ההשגה תידון בפני ועדה של המוסד שתורכב משלושה חברים: שניים מקרב חברי הוועד המנהל של המוסד ונציג ציבור שימנה המוסד מקרב מאגר הלקטורים, ובלבד שמתקיימים לגביו שני אלה:

- (1) הוא אינו מועסק על ידי המוסד ולא הועסק על ידו בשנתיים שקדמו למינויו לוועדה;
- (2) הוא בעל ניסיון שלא יפחת מ-5 שנים בקריאת תסריטים/עריכת סרטים/צילום סרטים;"

הרציונל:

תפקיד העורך והצלם לא נופלים ביכולתם לקרוא תסריטים ולבחון לעומק ובמקצועיות השגות על תסריטים.

11. סעיף 6. (ב) -

יימחקו הסעיפים הקטנים המסומנים להלן:

- "(ב) התקציב השנתי לתמיכה בתחום הקולנוע יחולק מדי שנה בשנה בין תחומי הפעולה השונים לפי השיעור המפורט לצדו של כל תחום כמפורט להלן:
- (1) 47.8% להפקת סרטים עלילתיים שהם סרטים באורך מלא;
 - (2) 5.3% להפקת סרטים קצרים;
 - (3) 11% להפקת סרטי תעודה;
 - (4) 7.2% להפקת סרטים ישראלים ייעודיים מכל הסוגים;
 - (5) 13.5% להפקת סרטים אזוריים;
 - (6) 1.7% להפקת סרטי גמר של סטודנטים;
 - (7) 5.6% לתמיכה בפסטיבלים לקולנוע בישראל ובמתן פרסים במסגרתם;
 - (8) 2.5% לתמיכה בסינמטקים ובעידוד החשיפה של קולנוע ישראלי לקהל הרחב;
 - (9) 1.5% לתמיכה בארכיונים ושימור סרטים;
 - (10) 2.4% לתמיכה בשיווק סרטים ישראליים בארץ ובחוץ לארץ;
 - (11) 1.5% לתמיכה בפרויקטים ויוזמות בתחום הקולנוע."

הרציונל:

1. ס"ק (5) - 13.5% להפקת סרטים אזוריים - אם מלכתחילה מוקמות קרנות אזוריות, אין צורך גם ביעוד תקציב להפקת סרטים אזוריים. או להיפך, אם ניתנים תמריצים לתמיכה בסרטים אזוריים, אין צורך לתמוך ספציפית בקרנות אזוריות. יש כאן כפילות תמיכה, ופגיעה בשוויון.
2. ס"ק (7) - 5.6% לתמיכה בפסטיבלים לקולנוע בישראל ובמתן פרסים במסגרתם - נכון להיום משרד התרבות הוא המשרד שתומך במוסדות תרבות שמוכרים כרטיסים

- להופעות, ומופעל מנגנון שלם לצורך כך. איננו רואים הצדקה להפעיל מנגנון כפול, ולפיכך התומך הטבעי בעניינו הוא משרד התרבות. בנוסף הפניית כספים למוסדות אלו גורעת לדעתנו ממטרות החוק - **הפקת סרטים ישראליים**, ולא מטרות עקיפות כגון אלה.
3. **ס"ק (8) – 2.5% לתמיכה בסינמטקים ובעידוד החשיפה של קולנוע ישראלי לקהל הרחב – כנ"ל.**
4. **ס"ק (11) – 1.5% לתמיכה בפרויקטים ויוזמות בתחום הקולנוע** - תפקיד תקציב הקולנוע להפיק קולנוע. פרויקטים ויוזמות בתחום הקולנוע מקומם באיגודים מקצועיים, משרד הכלכלה, משרד התעשייה והמסחר, המשרד לשוויון חברתי או כל משרד אחר שתפקידו קידום פרויקטים ויוזמות.
- יתרה מזאת היעילות של אותם פרויקטים ויוזמות בהבאה למסך של יצירות איכותיות ומשמעותיות לא הוכחה.

12. סעיף 6.(ח)

יימחק ובמקומו יבוא האמור להלן:

"כל מוסד יתחייב בכתב ויקיים נוכחות של לפחות 40% נשים מחברי הועד המנהל של כל מוסד. שוב, בהתאמה ל חוות הדעת של ד"ר מאיר אמיר ומיקי גור למשרד התרבות¹¹."

13. סעיף 7.(1)(ב)(14) -

יתווספו לסעיף זה האמור להלן (התוספות מודגשות) כך שנוסח הסעיף יהיה כדלקמן:

"(14) המוסד יתנה את אישורו למתן סיוע להפקה בקיומה של תכנית עבודה, המעידה על כמות נאותה של ימי צילום, **עריכה ופוסט-פרודקשן** וציוד טכני נאות, **עפ"י סטנדרטים טכנולוגיים בינלאומיים (EBU, SMPTE)** ועל קיומם של שאר תנאי הפקה נאותים בכל שלבי ההפקה, לרבות בשלב פיתוח התסריט, ויפקח על התקיימותה. **המוסד יתנה את אישורו למתן סיוע להפקה בקיומה וביצועה של תכנית עבודה המעידה על התאמת נאותות ההפקה - לרבות משך הצילומים והפוסט-פרודקשין והקפדה על ציוד ותהליכים טכניים מקצועיים - למדרג שנקבע להפקה בהתאם לתקן הרשמי של המועצה לקולנוע המצורף כנספח למסמך זה. תקן זה מבוסס על התקנים הבינ"ל להפקות קולנוע וטלוויזיה כפי שנקבעים ע"י הגופים המוסמכים לכך, ויתעדכן מעת לעת.**"

הרציונל:

התקנים הבינלאומיים נקבעים ע"י גופים מוסמכים (SMPTE, EBU, DCI וכו') נועדו לייצר את התוצר האודיו ויזואלי הטוב ביותר בהתחשב בצורת השידור או ההקרנה. מאחר ותקן ישראלי רשמי טרם אומץ ע"י המועצה, נשמח להציע את התקן המדרגי שנכתב לאחרונה ע"י איגוד העורכים – איגוד מקצועות הפוסט בישראל, המתבסס על התקנים הבינ"ל, כבסיס לתקן מקיף הכולל את כל שלבי ההפקה

14. סעיף 7.(ה)

ס"ק זה יימחק, וזהו לשונו:

"(ה) מסלול פיתוח – המוסד יוזם ומקיים תכניות מיוחדות לסיוע לכתיבת תסריטים ופיתוח סרטים בתחום זה..."

הרציונל:

ברור לנו שהצעתנו תחת סעיף זה אינה פופולארית, וכמה גבות יורמו כאשר יקראו זאת, ואולם עדיין ראוי, בשם היעילות והסבירות לשקול הצעתנו זו בכובד ראש.

¹¹ <https://bit.ly/301NPI2> "ניתוח כלכלי של המבחנים לחלוקת כספי התמיכות בתיאטרון של משרד התרבות והספורט" ינואר 2020 עמ' 5 סעיף ר'

תפקידה של המועצה ושל המוסדות היא לתמוך **בהפקה**, ולא בחלק ממנה – כתיבת התסריט. אין זה מתפקידו של המוסד לסדר עבודה לחלק קטן מהעובדים והיוצרים. תפקידו לתמוך בהפקות.

כ- 4 מיליון שקלים בכל שנה מועברים עבור תמיכות בפיתוח. כ- 160 הגשות של הצעות לפיתוח מוגשות מידי מועד¹² (וישנם כ- 3-4 מועדים בשנה). לצורך כך מועסקים לקטורים שאמורים לקרוא 160 (!) הצעות בכל מועד. אין ספק שמדובר בכמות עצומה של עבודה שמושקעת על ידי הקרנות ביחס לתמורה שהציבור מקבל – אין כל הלימה ביניהם. במלים אחרות, בכספים המוקצים לבחינות ההשקעה בפיתוחים ניתן להשקיע בלפחות 2 סרטים עלילתיים, 7 סרטים תיעודיים, ועשרות סרטי סטודנטים, שייצאו לאור, ישודרו, יזכו בפרסים וכדומה.

מעבר לכך, ביטול מסלול התמיכה בפיתוחים לא רק שיגדיל את מספר הסרטים המופקים, הוא גם יצמצם את הוצאות ההנהלה והכלליות, ויחסוך למוסדות מספר רב של לקטורים לקריאת כל התסריטים הנבחנים לתמיכה של פיתוח בכל שנה.

המוסדות צריכים להתמקד בהפקת סרטים בלבד, הפקה שתורמת ליצירה ומפרנסת מכלול שלם של יוצרים ועובדים, ולא אוכלוסיה מצומצמת של יוצרים. יש להעביר חלק ניכר מתקציב הפיתוח לתמיכה בשלב קדם ההפקה של הפרויקטים המופקים – הבאת התסריט למצב אופטימלי.

כתיבת תסריטים נלמדת בבי"ס לקולנוע וקשורה להתמקצעות של היוצר בעבודתו. היא איננה תפקידה של קרן כשם שהקרן לא תממן קורסי התמקצעות לצלמים. התסריטאים מסוגלים ואף עושים את זה בפועל – לכתוב תסריט לצורך הגשה להפקה, ואם מתקבל, התסריטאי מקבל את שכרו בעבור התסריט.

זאת ועוד, מעולם לא נעשה מחקר הבודק את האפקטיביות של תמיכה בפיתוח פרויקטים – כמה מהפרויקטים והתסריטים המפותחים הגיעו להשלמת הפקה ובאיזו מידת הצלחה אמנותית ומקצועית?

כמו כן חלוקת תקציבי הפיתוח אינה ידועה. עד כמה שידוע לנו תקציבי פיתוח נעים בין 30,000 ₪ ל- 80,000 ₪, אך השאלה על פי אילו קריטריונים החלוקה נקבעת נותרת ללא מענה, וללא שקיפות. ובכל מקרה, אם יוחלט להשאיר את התמיכה בפיתוחים, אנו מבקשים שתידרש מכל מוסד שקיפות, וכמו כן, יש לחייב את המוסד בדיווח שנתי שיפרט אילו תסריטים נתמכו, מי כתב אותם, ומי קיבל את הכספים לידי.

15. אותו רציונל שלעיל יחול גם בתחום בתיעודי – תחום ג'.

16. סעיף 7 (1)(ג)(2)(ב)

הסעיף שמובא להלן יימחק:

"(ב) תינתן העדפה למוסד שסייע להשלמת ההפקה של סרט באמצעות תקציב השלמה בסכום של 100,000 שקלים חדשים לפחות; בעבור כל סרט שהמוסד סייע לו כאמור יקבל נקודה אחת, ובלבד שלא יקבל בתנאי מדיד זה יותר מ-5 נקודות;"

הרציונל למחיקתו:

סעיף זה עלול לגרום למוסדות להעדיף רק סרטים שזקוקים להשלמת תקציב של 100,000 ₪ ומעלה או לחילופין לתקצב ביתר כדי לקבל את הניקוד. גישה זו מביאה לבזבוז כספים.

ולסיכום:

¹² <https://bit.ly/32chAbM> "הכל פתוח – על מענקי פיתוח לתסריטים עלילתיים" מאת אלינור נחמיה 14 אפריל, 2015

המטרה בחלוקת התקציב שבו אנו דנים בסופו של יום היא הגדלת מספר היצירות היוצאות בארצנו, הגדלת מגוון היצירות, והשבחתן מכל בחינה שסרט נבחן בה.

העקרונות המנחים את משרד התרבות בבואו לתקן את מבחני התמיכה במוסדות שמקבלים את כספי הציבור ומחלקים אותו, צריך להיות בראש ובראשונה הגשמת **תכלית החוק – הפקת סרטים**.

כמו כן על משרד התרבות לוודא כי במבחנים אלו מוגשמים עקרונות של הגינות, סבירות, שוויון ועקרונות נוספים שפורטו בתחילת נייר עמדתנו זה.

כאמור בתחילת נייר עמדתנו, אנו שומרים על זכותנו לתקן סמך זה ולהוסיף לו, לאחר שנקבל את התיקונים שנעשו במסמך שפורסם באופן ברור וגלוי.

אנו עומדים לרשותם לכל הבהרה, ככל שתידרש.

בכבוד רב,

**איגוד העורכים – איגוד
מקצועות הפוסט בישראל**